

5T 2012

BAŞLIK

Yeni Bir İlişki: Tasarım Tarihi ve Sanal Tasarım Müzesi

TARİH

Konferans: 17-18 Mayıs 2012

TAKVİM

Sunum özet gönderimi için son tarih: 1 Şubat 2012

Özet kabulünün duyurulması: 15 Şubat 2012

Katılımcı kayıtları için son tarih: 14 Nisan 2012

YER

YAŞAR Üniversitesi, Büyük Konferans Salonu

TEMA

21. yüzyılda hızlı ve radikal değişimlerden geçen kurumlardan biri de müzelerdir. Bir taraftan bütün dünyada müzelerin sayısı artarken, diğer yandan tasavvur ettiğimiz, düşündüğümüz ve tükettiğimiz müze kavramı yeniden yapılandırılmaktadır. Sanal müzeler bizler için tamamıyla yeni. Bu sebeple müze kavramını gözden geçirirken, aynı zamanda bildiğimizi sandığımız tarihi de gözden geçiriyoruz.

Uluslararası Müzeler Kurulu (ICOM) zaman zaman müzenin tanımını geliştirir ve günceller. Bu kurulun son tanımına göre “Müze, araştırma, eğitim ve keyif alma amaçlarıyla, insanın varlığına ve yaşadığı çevreye tanıklık eden somut ve somut olmayan kültürel mirasın, toplandığı, korunduğu, araştırıldığı, paylaşıldığı ve sergilendiği, halka açık, toplumun ve gelişiminin hizmetinde, kar amacı gütmeyen ve sürekliliği olan bir kurumdur.”

Bu tanımla dikkate alarak, Sanal Türk Tasarım Müzesi’ni nasıl donatmalıyız sorusuna cevap bulmak gerekiyor. ETMK (Endüstri Tasarımcıları Meslek Kuruluşu) İstanbul Şubesi, Beyoğlu Belediyesi ile birlikte geliştirdiği bu proje için finansal destek almış bulunuyor. İlk çalıştaylar ETMK tarafından 14-15 Ekim tarihlerinde İstanbul’da gerçekleştirilmiştir. Projenin içeriği ve kapsamı Türkiye’deki tasarım tarihinin yanı sıra sanal müzelerin doğasını da ilgilendiren konularda önemli noktaları gündeme getirmiştir. 7. Türkiye Tasarım Tarihi Topluluğu konferansının teması ise Türkiye özelinde tasarım tarihi ve tasarım müzeleri ilişkisine ayrılmıştır. Aşağıdaki konular fikir verici niteliktedir:

Tarih ve Müze

Tasarım tarihi, ilk ortaya çıktığından bu yana, her zaman içerik, konu, metot vs. açısından durmadan sorgulanmıştır. Tasarım müzeleri 20. yüzyılın sonlarına doğru ortaya çıkan kurumlardır ve bu meyanda müzeler genel olarak geçmişin korunduğu, tarihin ya da tarih versiyonlarının halka sunulduğu arenalardır. Bir anlamda müzeler geçmişin etkin, görünür ve ulaşılabilir yüzüyken, tarih yazımının ana görüşü ile uyum içerisinde olabilir ya da olamayabilirler. Bu nedenle müzelerin geçmiş ve tarih kavramlarına ilişkin konuları tasarım, tasarlanmış ve sergilenen ürünler açısından incelenebilir. Tarih boyunca müzelerin, koleksiyonlar, arşivler, sergiler ve benzerleri aracılığıyla toplumsal belleği bir noktaya kadar, açık ya da kapalı olarak, güçlendirdiği tartışılabilir. Tarih ve müze birlikteliğini, karşılıklı ilişkileri ışığında keşfetmek gerekmektedir.

Türkiye’de Tasarım Tarihi ve Sanal Tasarım Müzeleri

Çok geniş bir konu olmasına rağmen bu alanda birkaç soru önceliklidir: Türkiye’de halkın tasarım bilincini arttırmak için sanal müzelerde sunulan tasarım fikirleri nasıl kavramsallaştırılabilir? Toplumsal belleği biçimlendirerek yeniden inşa eden anahtar öğeler ve nesneler nelerdir? Müze koleksiyonunun bir parçası olabilmesi için objenin hangi özelliklere sahip olması gerekmektedir? Türk tasarımının başrol oyuncular kimlerdir? ‘Tasarlanmış objeler’ nelerdir: seri üretim sonucu ortaya çıkan endüstriyel objeler mi? Sadece endüstriyel tasarımcılar tarafından tasarlanmış olanlar mı? Ya da günlük yaşam, toplum, tarih ve endüstri üzerinde etkisi olan zanaat ürünü tasarımlar mı? Zanaat ürünü bir tasarım müzesinde ne yapar, nasıl yer alır, yer almalı mıdır ya da almamalı mıdır? Bu konuların tümü Türk tasarım tarihinde değeri olan somut tasarım nesneleri üzerinde temellendirilerek tartışılabilir.

Kişisel Koleksiyonlar, Koleksiyoncular ve Onların Sanal Tasarım Müzesi Oluşturmada Oynayabilecekleri Potansiyel Rol

Sanal tasarım müzesinin donatılması anahtar öğelere, belirli bilgilere, ürünler zincirine ve daha birçoğuna erişimi gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda, tarih ile ilgilenen araştırmacıların yanı sıra, koleksiyoncuların belirli alanlardaki bilgi birikimi ve deneyimi değerli bir nitelik taşımaktadır. Koleksiyonların sergilenmesi de bazı koleksiyoncular için oldukça çekici ve heveslendirici bir unsurdur. Ancak koleksiyoncuların sahip olduğu ya da kişisel koleksiyonlarda yer alan her obje, müzelerde sergilenmeye değer bir parça olmayabilir. Müzelerdeki eserler görece daha değerli olduğundan, müzelerin katma değer gücü bilinmekte ve bu da konuya duyarlı bir yaklaşım gerektirmektedir. Buna bağlı olarak, Türkiye’deki koleksiyoncuların listelenmesi, kim olduklarının ve koleksiyonlarının içeriğinin bilinmesi, koleksiyonda yer alan objelerin sergilemeye değer olup olmadıklarının saptanması gereklidir. Türkiye’deki koleksiyonların dokümantasyonu ileride yapılacak çalışmalara büyük yarar sağlayacaktır.

Türkiye’de Tasarım Gelişiminin Dönemselleştirilmesi

Tasarım tarihinin sanal bir müzede nasıl sergilenebileceği bir tartışma konusudur. Tematik yaklaşım, tarihsel dönemselleştirme, objeleri ve konuları temel alarak sınıflandırma ve benzeri yapılandırmalar, geçmişin belirli bir görüntüsünü yeniden inşa etmekte pekala birer yol olabilirler. Ancak Türkiye tarihindeki çalışmalarda bu yaklaşımlardan hiçbiri açıkça ifade edilip (bir konsensüs çerçevesinde) kabul görür bir konuma henüz gelmemiş ve belirlenmemiştir. Bundan dolayı her öneri kendini kabul

ettirmek için zorlanacak ve muhtemelen birçok eleştiri alacaktır. Ama yine de olası öneriler olmadan hiçbir şey geliştirilemez. Birilerinin bir yerden başlaması gerekiyor.

BİLDİRİ İÇİN ÇAĞRI

Konferansta yer almak isteyen katılımcıların 1 Şubat. 2012 tarihine kadar [bahar.emgin@yasar.edu.tr] e-posta adresine bir başlık ve 250-300 kelimededen oluşan bir özet (İngilizce ve Türkçe) göndermeleri rica olunur. Bildiri önerisinde kişisel bilgilerin ve iletişim adreslerinin yer alması gerekmektedir (isim, soy isim, unvan, kurum, e-posta adresi ve telefon numarası). Seçilen öneriler 15 Şubat 2012 tarihinde duyurulacaktır.

KONFERANS DİLİ

Konferansın resmi dili Türkçe ve İngilizce olarak belirlenmiştir. Bildiriler, Türkçe veya İngilizce olarak teslim edilip, sunulabilir. Lütfen simultane çeviri yapılmayacağını dikkate alınız.

KONFERANS ÜCRETİ

Konferans katılım ücreti 150 TL'dir. Öğle yemeği, konferans boyunca çay-kahve servisi, kapanış resepsiyonu ve gala yemeği katılım ücreti dahilindedir. Maliyete bağlı olarak, katılımcılara konferans bildiri kitapçığının ücretsiz bir kopyasının verilmesi düşünülmektedir.

DÜZENLEYEN

Prof. Dr. Tevfik Balcıoğlu (YÜ, Mimarlık Fakültesi)

DÜZENLEYİCİ KURUL

Prof. Dr. Gören Bulut (YÜ, Sanat ve Tasarım Fakültesi Dekanı)

Prof. Dr. Tayfun Taner (YÜ, Mimarlık Fakültesi Dekanı)

Prof. Dr. Ümit Atabek (YÜ, İletişim Fakültesi Dekanı)

Prof. Dr. Tevfik Balcıoğlu (YÜ, Mimarlık Fakültesi)

Yrd. Doç. Dr. Seçkin Kutucu (YÜ, Mimarlık Fakültesi Dekan Yrd.)

Yrd. Doç. Dr. Malike Özsoy (YÜ, Mimarlık Bölüm Başkanı)

Yrd. Doç. Dr. Gülnur Ballice (YÜ, İçmimarlık ve Çevre Tasarımı Bölüm Başkanı)

ASİSTANLAR

Arzu Cilasun (YÜ, Mimarlık Fakültesi)

Bahar Emgin (YÜ, İletişim Fakültesi)

Selin Gençtürk (YÜ, Sanat ve Tasarım Fakültesi)

Sevinç Alkan Korkmaz (YÜ, Mimarlık Fakültesi)

Didem Dönmez (YÜ, Mimarlık Fakültesi)

Yasemin Oksel (YÜ, Mimarlık Fakültesi)

DANIŞMANLAR

Burçak Madran (Sanat Tasarım Müzesi, İstanbul)

Gamze Güven (Sanat Tasarım Müzesi, İstanbul)

Aybala Yentürk (Koleksiyoncu & Araştırmacı)